

Transportministeriet

Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K
trm@trm.dk

24. juni 2014
Sag 14/00160
/grkoni

Cc: regulation@telenor.dk, nkp@telenor.dk sojo@telenor.dk og lhb@telenor.dk

Afgørelse om tilladelse til ekspropriation

I sager om ekspropriation til radiokommunikationsformål foretager Erhvervsstyrelsen den grundlæggende vurdering af, om ekspropriation er berettiget, og hvis dette er tilfældet, giver styrelsen tilladelse til iværksættelse af ekspropriation på vegne af udbydere af mobiltelefoni.

I nærværende sag har Erhvervsstyrelsen vurderet, at kravene til tilladelse til ekspropriation er opfyldt.

Baggrund

Erhvervsstyrelsen har den 20. december 2013 modtaget en henvendelse fra mobilselskabet Telenor, som anmoder om styrelsens tilladelse til, at der iværksættes ekspropriation af et areal tilhørende Visse Vandværk. Arealet er en del af matr. nr. 3eø, Visse By, Vissevej 110, 9210 Aalborg SØ, tilhørende Visse Vandværk.

Formål

Telenor ønsker at forhøje den sirenemast, som befinder sig på grunden, og bruge den til opsætning af mobilantenner. I forbindelse med en udvidelse af masten vil der også være behov for adgang til at opstille teknikkabe og adgang til efterfølgende frit at operere og drive mobilnetværk på grunden.

Lovgrundlag

I henhold til mastelovens¹ § 15, kan Erhvervsstyrelsen tillade, at der iværksættes ekspropriation til radiokommunikationsformål vedrørende fast ejendom, når almentvellet kræver det. Det følger af mastelovens § 15, stk. 4, at Erhvervsstyrelsen blandt andet skal sikre, at der ikke er andre muligheder for etablering, som det er rimeligt at henvise til, samt at ekspropriationen er til anlæg af væsentlig betydning for udbuddet af offentlige telenet eller teletjenester.

Betingelser for ekspropriation

Erhvervsstyrelsen har efter modtagelsen af Telenors anmodning undersøgt, om nedenstående betingelser for ekspropriation ses at være opfyldt.

ERHVERVSSTYRELSEN

Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

Tlf. 35 29 10 00
Fax 35 46 60 01
CVR-nr 10 15 08 17
E-post erst@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS- OG VÆKSTMINISTERIET

¹ Lovbekendtgørelse nr. 681 af 23. juni 2004 om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v.

Det er Erhvervsstyrelsens vurdering, at betingelserne i masteloven for ekspropriation af adgang til et areal til masteskiftning på matr. nr. 3eø, Visse By, Vissevej 110, 9210 Aalborg SØ, tilhørende Visse Vandværk, er opfyldt.

Væsentlig betydning for udbuddet af telenet og -tjenester

Det er en betingelse for, at Erhvervsstyrelsen kan give tilladelse til ekspropriation, at det er af væsentlig betydning for udbuddet af telenet og -tjenester.

Mobildækningen af Visse-området sker i dag fra mobilantenner placeret i en højspændingsmast. Denne højspændingsmast skal nedtages, idet der i stedet skal lægges kabler mellem Visse og Gug. Mobilselskabernes lejekontrakt vedrørende højspændingsmasten er derfor opsagt pr. 31. marts 2015.

Erhvervsstyrelsen finder det godtgjort, at der efter nedtagningen af de højspændingsmaster, som i dag også benyttes til mobilantenner af mobilselskaberne, vil ske en betragtelig reduktion af mobildækningen i Visse, og at mobildækningen risikerer at blive ikke-eksisterende. Det har ikke været muligt for Telenor eller de andre mobilselskaber at finde en alternativ placering til mobilantenner, som vil kunne skabe mobildækning i Visse, og hvor der kunne opnås tilladelse til at etablere den fornødne infrastruktur.

Erhvervsstyrelsen finder derfor, at det er af væsentlig betydning for udbuddet af telenet og -tjenester i Visse, at der findes en egnet placering til opsætning af mobilantenner, som kan give dækning i området, og at dette om nødvendigt kan ske gennem ekspropriation.

Almenvellet kræver det

Det er endvidere en betingelse for, at Erhvervsstyrelsen kan give tilladelse til ekspropriation, at almenvellet kræver det.

Til brug for Erhvervsstyrelsens vurdering af, hvorvidt almenvellet kræver, at der opnås mobildækning i Visse gennem en tilladelse til ekspropriation, har styrelsen både set på, hvorvidt mobiltelefoni generelt kan siges at være et nødvendigt gode, og på, hvorvidt mobiltelefoni herudover kan siges at være et nødvendigt gode i Visse-området.

Det er i denne afgørelse lagt til grund, at det i dag er en forudsætning for såvel bosætning som erhvervsvirksomhed, at der er adgang til mobilkommunikation.

Dette er også specificeret i Erhvervs- og Vækstministeriets udspil ”Bedre bredbånd og mobildækning²”. Det er regeringens politik, støttet af et flertal i Folketinget, at alle i Danmark skal have adgang til mobiltelefoni.

Erhvervsstyrelsens telestatistik for 2. halvår 2013 viser, at PSTN-telefoni (fastnet) i højere grad bliver udskiftet med mobiltelefoni. Samme statistik viser også

² Bedre bredbånd og mobildækning, udgivet af Erhvervs- og Vækstministeriet i marts 2013 ISBN: 978-87-92985-26-2

stadig større brug af blandt andet mobilt bredbånd. Det er en tendens, som også ses i tidligere års telestatistik.

I forbindelse med tildeling af frekvenstilladelser til mobiltelefoni har Erhvervsstyrelsen stillet dækningskrav til mobilselskaberne. Dækningskravene stilles med henblik på stadig bedre mobildækning, ud fra forudsætningen om, at mobildækning er et nødvendigt gode.

Det er endvidere Aalborg Kommunes politik, ”*at den digitale infrastruktur i landdistriktet forbedres væsentligt*”³, hvorfor mobildækning også i Visse-området kan anses for et nødvendigt gode.

Det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at mobiltelefoni både generelt og specifikt i Visse-området må anses som værende et nødvendigt gode. Styrelsen bemærker endvidere, at mobiltelefoni ikke kun er et gode for borgere i Visse. Mobildækningen er også væsentlig for andre med ærinde i Visse, herunder håndværkere, gæster, gennemrejsende og kommunens ansatte, som fx hjemmehjælpere.

Erhvervsstyrelsen vurderer på den baggrund, at almenvellet kræver, at der fortsat kan opnås mobildækning i Visse-området. Denne betingelse for ekspropriation ses således at være opfyldt.

Nyanlæg, udvidelse, ændring eller udskiftning

Det er herudover en betingelse for ekspropriation, at dette blandt andet sker med henblik på nyanlæg eller udvidelse af eksisterende anlæg.

Telenor planlægger at foretage en udvidelse af den eksisterende sirenemast, som er placeret på Visse Vandværks grund, og i denne sammen med de øvrige mobilselskaber at placere mobilantener. En sådan opsætning af antenner på den eksisterende sirenemast anses for at være nyanlæg, hvorfor denne betingelse ses at være opfyldt.

Ikke andre muligheder at henvise til

Det er endelig en betingelse, at der ikke findes andre muligheder for etablering, som det er rimeligt at henvise til.

Telenor og Telia har forsøgt at finde en alternativ placering til mobilantener i Visse-området, men det er ikke lykkedes. Erhvervsstyrelsen har gennemgået de placeringsmuligheder, som der eventuelt kunne benyttes til mobilantener som alternativ til placeringen på masten på Visse Vandværks grund.

Erhvervsstyrelsen finder det godtgjort, at der ikke ses at være andre placeringsmuligheder, som kan skabe mobildækning i Visse, hvortil der vil kunne opnå tilladelse, og som det er rimeligt at henvise til. De undersøgte alternativer er oplyst nedenfor.

³ Aalborg Kommunes høringsudspil var i høring 12. juni til 29. august 2014.

Høringen findes på <http://www.aalborg.dk/media/1308682/hoeringsgrundlag-landdistrikspolitik-2014-2018-juni-2014.pdf>

Undersøgte alternativer

Brådalvej 19

Det er en forudsætning for Erhvervsstyrelsens tilladelse til ekspropriation, at de lokale landzone- eller bygningsmyndigheder er indstillet på at give tilladelse til de pågældende konstruktioner.

Det er til sagen oplyst, at Aalborg Kommune har givet afslag på en byggetilladelse på denne adresse i november 2010, idet opsætningen stred mod de hensyn, som skal varetages i planlovens landzonebestemmelser. Afslaget er blevet stadfæstet i Natur- og Miljøklagenævnet ved afgørelse af 28. februar 2012.

Derfor kan denne placering ikke anvendes. Det må endvidere af afslaget kunne udledes, at andre placeringer i samme område af de samme grunde tillige vil være udelukkede.

Brådalvej 25

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at en placering på denne adresse på grund af de topografiske forhold i Visse By vil kræve en mast på 42-48 meter i højden samt etablering af yderligere en mast i den vestlige del af Visse By.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering og finder på baggrund af behovet for en højere mast og for en yderligere mast andetsteds i Visse, at det ikke er rimeligt at henvise til Brådalvej 25 som et alternativ til Visse Vandværks grund.

Vissevej 95 A, Firmaet Aircold

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at som ved Brådalvej 25 vil der på grund af de topografiske forhold i Visse By ved en placering på denne adresse kræves en mast på 42-48 meter i højden samt etablering af yderligere en mast i den vestlige del af Visse By.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering og finder på baggrund af behovet for en højere og for en yderligere mast andetsteds i Visse, at det ikke er rimeligt at henvise til Vissevej 95 A, hos firmaet Aircold, som et alternativ til Visse Vandværks grund.

Andre adresser i selve Visse

Natur- og Miljøklagenævnet har foreslået, at antennerne i givet fald integreres i eksisterende bebyggelse m.v. inden for byområdet. De kan blandt andet placeres på husskorstene, indbygges i flagstænger eller anbringes på lave master, som skjules af bevoksning.

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at en sådan løsning vil kræve opsætning af 16-20 master i Visse by med en højde på hver 15-20 meter og med 5-6 positioner pr. operatør. En flagstangsløsning er kun designet til at have indplaceret et enkelt antennesæt i hver flagstang, og hver enkelt operatør er derfor nødsaget til at have hver deres position.

Det er også Erhvervsstyrelsens vurdering, at realisering af Natur- og Miljøklagenævnets forslag alene kan ske ved et ganske stort antal master, hvorved behovet for eventuel ekspropriation af de alternative placeringsmuligheder vil blive mere indgribende end ved gennemførelse af en enkelt ekspropriation.

Formålet med masteloven er endvidere at begrænse antallet af master og deres påvirkning af omgivelserne mest muligt⁴, og dette vil ikke være iagttaget ved opsætning af et større antal master, således som forslaget lægger op til.

Dannerhøj 2, Børnehaven Dannerhøj

Det er i sagen oplyst, at en mobilmast på denne placering skal være meget høj, og det anses ikke for at være en realistisk mulighed på grund af byens topografi og høje træer.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering.

Kongshøj Skov

Naturstyrelsen har i juni 2012 meddelt afslag til Aalborg kommune på placering i denne skov, idet der er tale om fredskov. Afslaget er blevet stadfæstet af Natur- og Miljøklagenævnet i afgørelse af 4. juni 2012.

Det er en forudsætning for Erhvervsstyrelsens tilladelse til ekspropriation, at der kan opnås de nødvendige tilladelser til de pågældende konstruktioner. Dette vil på grund af afslaget ikke være muligt, og derfor kan denne placering ikke anvendes.

Vissevej 116, Visse Ladegård

Det er til sagen oplyst, at en mobilmast på denne placering skal være meget høj, og det anses ikke for at være en realistisk mulighed på grund af byens topografi og høje træer.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering.

Vissevej 142

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at placeringen ikke er særlig interessant ud fra et dækningsperspektiv, og der kræves her etablering af en høj mast på grund af de topografiske forhold.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering.

Vissevej 155

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at denne placering ikke er særlig interessant ud fra et dækningsperspektiv, og der kræves her etablering af en høj mast på grund af de topografiske forhold.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering.

⁴ Mastelovens § 1, stk. 1.

Poulstrupvej 20

Telenor har på baggrund af Erhvervsstyrelsens anmodning oplyst, at selv med en meget høj mast på adressen vil det ikke være muligt at dække størstedelen af byen på en tilfredsstillende måde. Terrænet har en alt for negativ indvirkning på dækningen med en placering på Poulstrupvej 20.

Erhvervsstyrelsen er enig i denne vurdering.

Vissevej 60, GVD Antenneforeningens mast

Det er til sagen oplyst, at en placering på Vissevej 60 i GVD Antenneforeningens mast – som foreslået af Visse Samråd – på grund af afstand, topografi og beplantning, alene vil kunne give mobildækning i en begrænset del af Visse by. Telenor har på Erhvervsstyrelsens anmodning yderligere uddybet, at masten heller ikke fysisk er egnet til opsætning af mobilantenner. Masten står endvidere i fredsskov, og der er derfor ikke udsigt til, at Natur- og Miljøklagenævnet vil give tilladelse til udskiftning til en kraftigere mast.

Erhvervsstyrelsen vurderer derfor, at antenneforeningens mast på Vissevej 60 ikke kan anvendes til mobildækning i Visse.

Høring af Visse Vandværk

Erhvervsstyrelsen iværksatte den 7. april 2014 en høring af Visse Vandværk. Erhvervsstyrelsen modtog 8. maj 2014 svar fra Visse Vandværk, der i sin helhed er formuleret:

”Visse Vandværks to tidligere afslag i sagen om placering af en mobilantennemast på vandværkets grund er alene begrundet i de massive protester mod antennemasten fra de nærmest boende forbrugere under Visse Vandværk.

Visse Vandværks bestyrelse vil derfor afvente Erhvervsstyrelsens beslutning om, at Telenors anmodning om tilladelse til at iværksætte ekspropriation kan imødekommes eller ej.

Imødekommes anmodningen forventer Visse Vandværks bestyrelsen, at alle berørte parter informeres og høres gennem ekspropriationskommissionen og Aalborg Kommune.”

Høring af Aalborg Kommune

Det præciseres i bemærkningerne til mastelovens § 15, at ...

”... det ikke er hensigten med bestemmelsen, at en gennemført ekspropriation, med sigte på opsætning af master og antennesystemer m.v., fritager fra, at der indhentes de fornødne tilladelser til opsætning af masten eller antennesystemet i form af en byggetilladelse og eventuelt en landzonetilladelse. Det er således en forudsætning for tilladelse til ekspropriation, at de lokale landzone- eller bygningsmyndigheder er indstillet på at give tilladelse til de pågældende konstruktioner.”

Erhvervsstyrelsen har på den baggrund anmodet Aalborg Kommune om at oplyse, om de fornødne tilladelser til udskiftning af sirenemasten på arealet tilhø-

rende Visse Vandværk, på del af matr. nr. 3eø, Visse By, Vissevej 110, 9210 Aalborg SØ forventes mulige.

Aalborg Kommune har den 7. maj 2014 oplyst, at kommunen som udgangspunkt er indstillet på at meddele de fornødne tilladelser. Aalborg Kommune har i samme svar oplyst, at de fornødne tilladelser omfatter tilladelse efter planlovens § 35, stk. 4, dispensation efter naturbeskyttelsesloven § 17 og byggetilladelse. Afgørelserne om de nævnte tilladelser vil kunne påklages til relevante myndigheder.

Afgørelse

Erhvervsstyrelsen giver tilladelse til at der iværksættes ekspropriation på en del af matr. nr. 3eø, Visse By, Vissevej 110, 9210 Aalborg SØ, tilhørende Visse Vandværk.

Erhvervsstyrelsens tilladelse til ekspropriation omfatter adgang til og udnyttelse af den del af matriklen, som er nødvendig, for at der kan opnås optimal mobildækning i Visse via udskiftning af den eksisterende sirenemast.

Ekspropriationen skal tilgodese, at også andre operatører skal kunne fællesudnytte den udskiftede sirenemast til offentlige radiokommunikationsformål. Aalborg Kommune kan i den forbindelse stille vilkår om mastens dimensionering.

Fuldmagt fra masteejer

Denne afgørelse om tilladelse til ekspropriation gælder alene Visse Vandværks arealer. Det er til sagen oplyst, at Beredskabsstyrelsen er masteejer. Tilladelse til masteutskiftning og efterfølgende mastedeling skal derfor aftales med Beredskabsstyrelsen.

Det videre forløb

Erhvervsstyrelsen fremsender hermed styrelsens afgørelse af dags dato til Transportministeren med henblik på, at ministeren vil kunne give den formelle ekspropriationsbemyndigelse efter ekspropriationsproceslovens⁵ § 14 med henblik på, at ekspropriationskommissionen vil kunne afgøre, hvorvidt ekspropriation skal imødekommes.

Det følger af ekspropriationsprocesloven, at det er ekspropriationskommissionen, der – ud fra hensynet til almenvellet – træffer afgørelse om ekspropriationens gennemførelse samt fastsætter erstatningens størrelse.

Erhvervsstyrelsens udgifter til sagen

Erhvervsstyrelsen har efter mastelovens § 15, stk. 5, hjemmel til dækning af udgifter ved behandlingen af sagen. Erhvervsstyrelsen skal oplyse, at der i styrelsens behandling af denne sag ikke har været afholdt ekstraordinære udgifter,

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1161 af 20. november 2008 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom

og at der derfor ikke stilles krav til Telenor om dækning af Erhvervsstyrelsens udgifter.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads "Gregers Koldby Nielsen". The signature is written in a cursive, slightly slanted style.

Gregers Koldby Nielsen
Fuldmægtig
Tlf. direkte 3529 1306
E-post grkoni@erst.dk

Bilag til afgørelsen:

Ansøgning fra Telenor af 20. december 2013.

Høringssvar fra Aalborg Kommune af 7. maj 2014.

Høringssvar fra Visse Vandværk af 8. maj 2014.